

Handläggare: Solveig Blid
Telefon: 08-508 10 320

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

**Laglighetsprövning enligt kommunallagen av
beslut om samverkan inom
verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd,
arbetsmarknadsåtgärder och
specialistfunktioner i norra innerstaden
Mål nr 7988-07**

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande som sitt yttrande till Länsrätten i Stockholms län och yrkar att överklagandet avslås.

Mats Claesson
tf stadsdelsdirektör

Leif Jarlebring
tf programchef

Sammanfattning

Länsrätten i Stockholms län har förelagt Östermalms stadsdelsnämnd att inkomma med yttrande med anledning av inkommen överklagan beträffande nämndens beslut 2007-03-22, att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande med förslag om utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden.

Klaganden hävdar bl.a. att förslaget inte samverkats med brukarorganisationerna, att beslutet är olagligt eftersom enskilda stadsdelsnämnder inte får besluta vilka områden som ska tillhörs viss nämnds verksamhetsområde, det har bara fullmäktige befogenhet att göra, m.m. Klaganden yrkar att länsrätten med stöd av 10 kap 8 § kommunallagen upphäver beslutet.

Förvaltningen anser att besluten har tillkommit i enlighet med gällande lagstiftning. Förvaltningens ståndpunkt utifrån klagandens synpunkter framgår i följande tjänsteutlåtande, där kritiken bemöts utifrån de punkter som anförs i överklagan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom programområdet Socialtjänsten.

Bakgrund

Länsrätten i Stockholms län har förelagt Östermalms stadsdelsnämnd att inkomma med yttrande med anledning av inkommen överklagan från Per-Ola Larsson beträffande nämndens beslut 2007-03-22, att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande med förslag om utökad samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiska bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden.

Per-Ola Larsson hävdar bl.a. att förslaget inte samverkats med brukarorganisationerna, att beslutet är olagligt eftersom enskilda stadsdelsnämnder inte får besluta vilka områden som ska tillhörs viss nämnds verksamhetsområde, det har bara fullmäktige befogenhet att göra m.m. Per-Ola Larsson yrkar att länsrätten med stöd av 10 kap 8 § kommunallagen (KL) upphäver beslutet.

Enligt 10 kap 8 § kommunallagen kan ett beslut upphävas om

1. *”det inte tillkommit i laga ordning*
2. *beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget*
3. *det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller*
4. *beslutet strider mot lag eller annan författning”*

Per-Ola Larsson hävdar i sin överklagan att beslutet om utökad samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiska bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden strider mot kommunallagen. Han yrkar att länsrätten med stöd av ovan nämnda lagrum upphäver beslutet.

De punkter i KL som Per-Ola Larsson i sin överklagan antas stödja sig på är punkterna 1, 3 och 4 i KL, d.v.s. 1) beslutet har inte tillkommit i laga ordning, 3) det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter 4) beslutet strider mot lag eller annan författning.

Som grund för sin överklagan anför Per-Ola Larsson ett antal punkter. Varje punkt redogörs för nedan. Förvaltningen synpunkter utifrån Per-Ola Larssons klagan redogörs för under varje punkt.

Per-Ola Larsson klagan och förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att besluten har tillkommit i enlighet med gällande lagstiftning. Förvaltningens inställning utifrån Per-Ola Larssons synpunkter framgår nedan, där kritiken bemöts utifrån de punkter som anges i överklagan.

Per-Ola Larssons klagan

- 1) Att stadsdelarna måste samverka med de brukare som blir föremål för förändringen. Per-Ola Larsson framhåller de funktionshindrades problem med att ta sig till en annan stadsdel för att träffa en tjänsteman.
- 2) Att handikapprådet, enligt Per-Ola Larsson, inte hann få ta del av utredningen före beslutet och att det vid den muntliga information som gavs om förslaget inte informerades om aspekter från socialtjänstlagen (SoL). Han hävdar att det skriftliga material och den muntliga föredragning som gjordes med handikapprådet, inte var tillräcklig. Han hävdar att förvaltningen inte fullgjort sin lagstadgade skyldighet att samverka enligt 5 kap § 8 SoL.

Per-Ola Larsson menar att den, enligt honom, bristande samverkan som var inför beslutet, också strider mot fullmäktiges instruktioner om samverkan.

Per-Ola Larsson anhåller i sin överklagan också om att länsrätten gör en rättsutredning om vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, gällande huruvida samverkan med brukarorganisationer är absolut.

Förvaltningens synpunkter

Förslaget om utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiska bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden, behandlades på handikapprådets sammanträde 2007-03-08, se bilaga 3. Handikapprådet består av representanter från sju olika handikapporganisationer. Inför sammanträdet hade ledamöterna fått ett utkast av tjänsteutlåtandet tillsänt. En muntlig information om förslaget gavs också av programchefen. Följande uttalande gjordes av handikapprådet:

”Rådet beslöt att bjuda in konsumentrådgivaren till kommande möte särskilt med tanke på att ta reda på hur tillgängligheten till den tjänsten kan bli för funktionshindrade i framtiden.”

Med 5 kap 8 § SoL menas särskilt att kommunen ska samverka med handikapporganisationerna.

I FN:s standardregel nr 18 anges:

”Staterna bör erkänna handikapporganisationernas rådgivande roll när det gäller att fatta beslut i handikappfrågor.

I Stockholms stads handikappolitiska inriktningsmål står:

- Nämnder och styrelser ska iaktta den lagstadgade skyldigheten att samverka med handikapporganisationerna
- Nämnder och styrelser ska, enligt gällande instruktioner för stadens handikappråd, ge råden möjlighet att ha aktivt brukarinflytande – insyn, inflytande och möjligheter att påverka.

Förvaltningen menar att samverkan utifrån gällande lagstiftning och regelverk skett. Per-Ola Larssons påstående att den enligt honom bristande samverkan som skett, skulle strida mot lag och fullmäktiges instruktioner om samverkan anser förvaltningen inte finner grund. Att önskemål finns från flera håll om att samverkan skulle vara större med brukarorganisationerna, d.v.s. utöver den samverkan som sker genom handikapprådet, gör inte beslutet olagligt.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Per-Ola Larssons klagan

- 3) Att beslutet är olagligt eftersom enskilda stadsdelsnämnder inte får besluta vilka områden som ska tillhöra en viss stadsdelsnämnds verksamhetsområde. Per-Ola Larsson menar också att endast fullmäktige kan fatta beslut om att en nämnd ska överta sociala ärenden från andra nämnder. Det aktuella beslutet skulle därmed strida mot 3 kap § 3 KL och 2 kap § 4 SoL.

Förvaltningens synpunkter

Beslut om utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiska bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden har fattats av samtliga tre berörda stadsdelsnämnder, utifrån ett gemensamt tjänsteutlåtande, med samma innehåll, se bilaga 7. Östermalms stadsdelsnämnd fattade beslut i frågan 2007-03-22, Norrmalms stadsdelsnämnd 2007-03-15 och Kungsholmens stadsdelsnämnd 2007-03-22, se bilaga 4-6.

Som en följd av den nya kommunallagstiftningen och möjligheterna till en friare kommunal organisation, finns inte längre någon skyldighet för kommunen att ha en särskild socialnämnd. Syftet har varit bl.a. att helhetssynen inom socialtjänsten skulle återspegla sig i på det organisatoriska planet. Den lokala organisationen ska inte innebära att olika regler gäller i olika delar av kommunen.

Ett av syftena med det aktuella beslutet är att samma regelverk ska gälla i hela norra innerstaden för försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser, varför handläggningen av de aktuella insatserna, i och med det aktuella beslutet, görs inom en och samma organisatoriska enhet för alla tre stadsdelarna. Någon ny nämnd har inte tillsatts i och med

det aktuella beslutet. Ny delegationsordning har ännu inte fastställts, utan är under utarbetning.

Förvaltningen menar att det aktuella beslutet är helt i linje med intentionen i den nya kommunallagstiftningen med möjligheter till en friare kommunal organisation, för att säkerställa mer lika bedömning.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Per-Ola Larssons klagan

- 4) Att Östermalms stadsdelsnämnd genom det aktuella beslutet har brutit mot 3 kap 1 § SoL. Han menar att förvaltningen i stället för att som anges i lagen ... ”göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder” ... väljer att samverka med andra stadsdelar, vilket han anser inte finner stöd i lagen. Detta menar Per-Ola Larsson visar att förvaltningen inte fullgör sina skyldigheter enligt lag.

Han menar också att nämnden i och med det fattade beslutet, samverkar med andra stadsdelar för att effektivisera arbetet i stället för att omfördela arbetsuppgifter inom den egna förvaltningen. Därigenom kommer, enligt Per-Ola Larsson, de andra stadsdelarna få ta del av de budgetanslag som av fullmäktige tilldelats Östermalm.

Han hävdar att det enligt 3 kap 1 § SoL åligger nämnden att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen. Däremot åligger det inte nämnden att samverka med andra stadsdelar eller nämnder för att centralisera social omsorg.

Förvaltningens synpunkter

Vad gäller denna punkt bedömer förvaltningen att den fråga som prövas här inte är huruvida förvaltningen fullgör sina lagliga skyldigheter enligt 3 kap 1 § SoL. Inget av det som Per-Ola Larsson anför, bedömer förvaltningen, påvisar att det aktuella beslutet skulle vara olagligt utifrån den fråga som prövas i detta ärende.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Per-Ola Larssons klagan

- 5) Att besluten att starta en gemensam ungdomsmottagning, ett barncentrum, en sysselsättningsverksamhet för unga personer med psykisk funktionsnedsättning och en gemensam telefonväxel har fattats mot handikapprådets vilja.

Förvaltningens synpunkter

Vad gäller denna punkt bedömer förvaltningen att Per-Ola Larssons kritik på denna punkt inte är relevant utifrån den fråga som prövas i detta ärende.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Per-Ola Larssons klagan

- 6) Att beslutet att lägga ner det tidigare projektet SAMRÖL, påvisar förvaltningens ointresse för de funktionsnedsattas erfarenheter, vilket enligt Per-Ola Larsson strider mot 5 kap 8 § SoL.

Förvaltningens synpunkter

Vad gäller denna fråga så bedömer förvaltningen att Per-Ola Larssons kritik på denna punkt inte är relevant utifrån den fråga som prövas i detta ärende.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Per-Ola Larssons klagan

- 7) Att programchefen för Socialtjänsten inte tillämpar 10 kap 3 § SoL för att ansöka om extra budgetmedel menar Per-Ola Larsson är skäl för länsrätten att upphäva det nu aktuella beslutet. Han menar att det enligt nämnda lag åligger nämnden att fastställa direktiv så att stadsdelens personer med funktionsnedsättning får de rättigheter som lagen föreskriver. Det skulle, enligt Per-Ola Larsson, innebära att det aktuella beslutet är fattat i strid mot nämnda lag.

Förvaltningens synpunkter

Vad gäller denna fråga så bedömer förvaltningen att Per-Ola Larssons kritik på denna punkt inte är relevant utifrån den fråga som prövas i detta ärende.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Per-Ola Larssons klagan

- 8) Att fattande av beslutet strider mot 6 kap 33-38 §§ KL, som föreskriver att gällande beslut av vissa ärenden får ej beslutanderätten delegeras. Det aktuella beslutet är enligt Per-Ola Larsson ett sådant beslut som inte får delegeras, då det berör fler stadsdelsnämnder.

Förvaltningens synpunkter

Var och en av de tre stadsdelsnämnderna har fattat beslut om hur organisationen kring handläggningen kring de aktuella frågorna ska se ut för sin egen stadsdel. Inget av de beslut som fattats i frågan har därmed delegerats av någon av nämnderna.

I fullmäktiges budget för 2007, gällande stadsdelsnämndernas uppgifter, framgår som ett ”ska-krav” för verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd att ”eftersträva att utvecklingsarbete inom ekonomiskt bistånd bedrivs i samarbete mellan flera stadsdelsnämnder”, se bilaga 8, s 97. Därigenom bedömer förvaltningen att fullmäktige direkt uppmanar till samarbete i den form som det aktuella beslutet berör.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Per-Ola Larssons klagan

- 9) Att beslutet strider mot 6 kap 7 § KL genom att de budgetanslag som fördelats via kommunfullmäktige till Östermalms stadsdelsnämnd, genom det aktuella beslutet kommer andra stadsdelsnämnder till godo.

Förvaltningens synpunkter

Vad gäller fördelning av budgetanslag så kommer den tilldelningen även fortsättningsvis att göras såsom tidigare, utifrån fördelningsnycklar som staden beslutat om och inte utifrån antal invånare i stadsdelen. Varje stadsdels budget kommer att hanteras separat, och bokföras i den stadsdels budget, som brukaren bor i. Vad gäller det lagrum som Per-Ola Larsson anger så innebär det aktuella beslutet inte någon skillnad vad gäller mål, riktlinjer och föreskrifter, som anges av fullmäktige.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Per-Ola Larssons klagan

- 10) Att Östermalms stadsdelsförvaltning genom det aktuella beslutet kommer att få, men inte kunna, ta det ansvar som anges i 5 kap 7 och 8 §§ SoL, bl.a.
”Socialnämnden skall göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder ”... och därmed bryta mot de här angina lagrummen.

Han frågan hur Östermalms stadsdelsnämnd ska kunna göra sig väl förtrogen med förhållandena i de andra stadsdelarna och hur de andra stadsdelarna ska kunna överblicka förhållandena på Östermalm.

Förvaltningens synpunkter

Här bedömer förvaltningen att Per-Ola Larssons kritik är ett antagande om en för honom sannolik konsekvens av beslutet, ingen situation som utifrån det aktuella beslutet har uppstått. Förvaltningen menar att det i landet finns många kommuner med en större folkmängd är vad norra innerstaden tillsammans utgör och där skyldigheten att följa de angivna lagrummen kan fullgöras. Mellan de aktuella stadsdelarna finns struktur och kontinuitet vad gäller samverkan på flera olika etablerade nivåer, där det finns goda möjligheter att informera om och hålla sig informerad om situationen i de övriga stadsdelarna.

Förvaltningen vill också förtydliga att den aktuella samverkan endast rör själva handläggningen av de angivna funktionerna. Östermalms stadsdelsförvaltning övertar i och med det aktuella beslutet inte de enligt lagen föreskriva skyldigheterna och ansvaret för de boende i de övriga berörda stadsdelarna, vilket stadgas i 5 kap 7 och 8 §§ SoL.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Sammanfattningsvis finner förvaltningen att det inte på någon av de punkter som anges i Per-Ola Larssons överklagan finns grund för att beslutet skulle ha fattats i strid mot gällande lagstiftning. Därmed saknas grund för att upphäva beslutet med stöd av 10 kap 8 § kommunallagen.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande som sitt yttrande till Länsrätten i Stockholms län och yrkar att överklagandet avslås.

Bilagor

1. Länsrättens föreläggande om yttrande
2. Per-Ola Larssons överklagan inkl. protokoll från Östermalms stadsdelsnämnds sammanträde 2007-03-22
3. Protokoll från handikapprådets sammanträde 2007-03-08
4. Protokollsutdrag från Östermalms stadsdelsnämnds sammanträde 2007-03-22
5. Protokollsutdrag från Norrmalms stadsdelsnämnds sammanträde 2007-03-15
6. Protokollsutdrag från Kungsholmens stadsdelsnämnds sammanträde 2007-03-22
7. Tjänsteutlåtande dnr 012-173-07, 012-148/2007 och 2007-202-003
8. Fullmäktiges ska-krav för verksamhetsplan 2007